

DELO ŽIVLJENJE

glasilo delovne skupnosti tovarne obutve alpina žiri

LETNIK 12

STEVILKA 9

ŽIRI, 15. SEPTEMBER 1973

Kocka je padla

Razmišljanje o poslovnosti in odgovornosti

Pri pregledu poslovnih dogodkov letošnjega leta ne moremo prezreti stalnega porasta stroškov in odstopanj od začrtane poti. To se posebno zrcali v rokih, ki smo vanje vedno utesnjeni. Ne mine stanek, da ne bi govorili o tej ali oni zakasnitvi. Pa bi se še kdo vprašal: ali ni to že navada ali točneje razvada....

Spomnimo se letnega ciklusa. Pomlad zamujena, vrstni red proizvedene obutve po namenu zamenjan. Ni bilo materialov, da bi po zaporedju delali. Imeli smo dovolj težav z neodgovarjajočim materialom (podplati), površno izdelavo, slabim finišem. Ko so prišli izvozniki roki, smo jih zamujali. Samo pregled dosedanjega plana proizvodnje pove, da se ne moremo sprijazniti s takim načinom dela. Hoteli bi biti veliki, močno in perspektivno podjetje. Bo rimo pa se z najbolj enostavnimi težavami naše proizvodnje. Pa se ob tem postavi vprašanje: ali nismo modra v določeni krizi odnosov. Ta kriza odnosov je hkrati kriza naše zavesti. Kako si vendar moremo dovoliti poslovne napake, ki enostavno niso sprejemljive za uspešno gospodarjenje. Vsi bi radi bili zadovoljni, dobro nagrajeni, imeli odprto perspektivo, pa dovolimo, da se vsak dan mučimo z najbolj enostavnimi problemi odgovornosti in reševanja nalog. V naši družbi se vendar že vzgajamo osemindvajset let, pa imamo veliko premalo pokazati. Vsi vse vemo, kako bi moralo biti, pa tolikokrat odpovemo najbolj osnovnim zakonom do dobrega poslovanja. Kar pa je tudi zelo slabo, v reševanju problemov ne vidimo sodelavca, ki bi mu lahko s malo dobre volje in naklonjenosti veliko in odločilno pomagal.

Naša družba želi imeti samostojnega, odločnega in odgovornega človeka — samoupravljalca. Mi pa bomo morali še marsikaj napraviti, da bomo to postali. Pa se sprašujemo: kdaj bomo to postali?

Iz praktične ekonomije lahko razlagamo stalna neskladja v poslovnem ritmu v tem,

Žiri, 26. avgusta 1973 — Proslavljanje 30. obletnice osvoboditve in drugih pomembnih obletnic iz NOB.

Več o tem berite na 4. in 5. strani Dela-življenja.

Na sliki: Predsednik Občinske skupščine Skofja Loka tov. POLAJNAR govori množici občanov pred otvoritvijo novih proizvodnih prostorov ETIKETE.

da si delamo idealne načrte. Torej načrte, ne da bi upoštevali samega sebe. Ko bomo planirali že ta mesec za prihodnje leto, ali ne bi kazalo napraviti načrt za naše obstoječe sposobnosti, brez iluzij. Mislim, da bi bil potem tak načrt le zelo skromen. Še vedno sem prepričan, da smo zmogni dosti več napraviti, več obutve, boljše in do roka. Vem, da je ALPINA sedaj daleč najbolj oborožena s kadri in to se mora poznati. Če pa se ne bo, bomo pač ugotovili, da smo slabo investirali in imeli nesrečno roko.

Ce bolj preciziram gledanje na zavest in odgovornost, potem velja, da moramo drugače gledati na delovne naloge. Ne dovolimo, da posamezniki iščejo krivdo drugih, napake izven sebe, kritizirajo in imajo lastne interese izven podjetja. Take napake se dajo dokaj enostavno rešiti, če smo pripravljeni za to. Dosedaj smo se največkrat zavajali z iskanjem napak po dolgem in počez. Na koncu je izpadlo, da je vsak malo kriv, kriv pa nihče. To je tudi stalno precej časa. Če pa se hočemo lotiti ponavljajočih problemov drugače, odločno, potem nam ostane to, da odgo-

vornost pričvrstimo in relacije skrajšamo. Zakaj bi se ubadali s stalnim iskanjem in zavajanjem, rekli bomo: to je tvoje področje in ti moraš s svojimi sodelavci te naloge uspešno rešiti. Ostane samo še ugotovitev: uspešno, manj uspešno, neuspešno.

Kdo pa potem v verigi od-

pove: ne odgovarja, ne dela in podobno, je stvar prvega odgovornega. Torej na kratko in s čim manj zapravljanja časa. Sploh pa sedanji ritem poslovnega življenja ne dovoli zapravljanja časa, ker je vse preveč nerešenih nalog, ki čakajo.

Dipl. oec. I. Rejc

Tehnična služba analizira naše probleme

Na pobudo gospodarskega odbora se je sestalo vodstvo tehnične službe in obravnavalo pereče probleme, ki se v zadnjem času vse bolj stopnjujejo.

Ti problemj so v glavnem:

- disciplina
- kvaliteta in količina
- planiranje; kasnitev proizvodnje

- dobavni rok izdelav obutve, neusklajenost z dobavo materialov.

Tehnična služba soglaša z ugotovitvijo gospodarskega odbora, da bo nujno treba zatreči vse negativne dejavnike, ki vplivajo na kvaliteto in količino izdelanih parov v vseh proizvodnih obratih.

Omenjeni dejavniki so tako tesno povezani, da je tudi obravnavanje vsakega posebej nemogoča. Nedisciplina, ki se običajno pojavi v zadnji fazi, je prav gotovo rezultat slabo pripravljenega dela, slabe organizacije, ki pa ni samo odraz dela tehnične službe, temveč podjetja kot celote. Delavno zavest in občutek samouprave moramo vzbuditi ne samo pri delavcih v proizvodnji in najnižji režiji, pač pa vse od najvišjega vrha navzdol.

Ugotovljeno je namreč bilo, da je od tehnične službe nemogoče pričakovati, da stajna organizacija in uspeh neoporečna, če po drugi stra-

ni ugotavljamo, da so potrebe domačega in zunanega tržišča in prodajne službe največkrat nesprijemljive za proizvodnjo in da je na drugi strani dobava materiala zelo negotova, tako da moramo pri dobavnih rokih stalno upoštevati to nestalno in sunkovito dobavo materialov.

Seveda pa ne smemo pri tem spregledati tudi nevestnosti in včasih celo kljubovalnosti nekaterih režijskih delavcev, ki se ne zavedajo svojih delovnih dolžnosti in s tem, da vzbujajo večjo pozornost celo širijo paniko, namesto, da bi se temeljito pogledali v problem in ga skušali čim bolj koristno rešiti.

V zvezi z omenjenimi ugotovitvami tehnična služba predlaga, da gospodarski odbor in direktor čimprej skliče posvete v ostalih službah in jih seznani s stanjem proizvodnje. Dolžnost tehnične službe pa je čimprej seznaniti proizvodne obrate in ukrepati, da se položaj čimprej normalizira, vsaj kar zadeva disciplino in medsebojne odnose in kvaliteto. Dobra organizacija proizvodnje in usklajenost dobavnih rokov pa bo rezultat skupnega dogovora vseh strokovnih služb.

Dopolnitev samoupravnega sporazuma usnjarsko predelovalne industrije SR Slovenije

Skupna komisija udeležencev samoupravnega sporazumevanja usnjarsko predelovalne industrije SRS je pripravila spremembo in dopolnitve samoupravnega sporazuma o merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov v usnjarsko-predelovalni industriji. Spremembe se nanašajo na oblikovanje kalkulativnega osebnega dohodka in na dodatek na težino in pogoje dela.

Posredujemo vam novo besedilo dopolnjenih členov:

Člen 4

Z ozirom na kvalifikacijski in izobrazbeni sestav zaposlenih se oblikuje kalkulativni osebni dohodek takole:

I. za skupino delavcev, ki si niso pridobili nobene kvalifikacije, je kalkulativni neto osebni dohodek 1.050 dinarjev na mesec;

II. za skupino delavcev, ki so se po osnovnem šolanju priučili za določena dela in poklice, je kalkulativni neto osebni dohodek 1.150 dinarjev na mesec;

III. za skupino delavcev, ki so končali poklicno šolo po zakonu o srednjem šolstvu, je kalkulativni neto osebni dohodek 1.500 dinarjev na mesec;

IV. za skupino delavcev, ki so končali splošne srednje šole, tehnične, delovodske šole,

tehnike šole, tehnične srednje šole, če je trajalo to šolanje najmanj tri leta; za delavce z izpitom za visoko kvalificiranega delavca in delavce, ki so opravili z zakonom predpisani strokovni izpit za pridobitev srednje strokovne izobrazbe, je kalkulativni neto osebni dohodek 1.700 dinarjev na mesec.

V. za skupino delavcev, ki so končali višjo šolo, prvo stopnjo fakultete oziroma so opravili z zakonom predpisani strokovni izpit za pridobitev višje strokovne izobrazbe, je kalkulativni neto osebni dohodek 2.000 dinarjev na mesec;

VI. za skupino delavcev z diplomami visoke šole ali fakultete je kalkulativni neto osebni dohodek 2.500 dinarjev na mesec;

VII. za skupino delavcev, ki so po diplomah visoke šole ali fakultete opravili še javno priznano specializacijo (magistratura ipd.), je kalkulativni neto osebni dohodek 2.700 dinarjev na mesec;

VIII. za skupino delavcev, ki so si pridobili doktorat znanosti, je kalkulativni neto osebni dohodek 3.000 dinarjev na mesec.

1. septembra smo odprli novo prodajalno v Banja Luki in imamo v tem mestu sedaj dve. Ta prodajalna je 58. po vrsti in šesta nova letos.

Če delavec nima ustrezne šolske izobrazbe, ima pa ustrezno strokovno usposobljenost, se ga lahko razporedi v skupino kalkulativnih OD po stopnji strokovne usposobljenosti, ki si jo je pridobil z usposabljanjem na delovnem mestu, na osnovi internih aktov, ki urejajo sistem strokovnega usposabljanja.

Če delavec uspešno opravlja svoje delo na višjem delovnem mestu, ne izpolnjuje pa pogojev izobrazbe, ki jo izkazuje z javno listino, niti pogoja strokovne usposobljenosti, ki ga zahteva to delo, se lahko razporedi z višjo skupino na podlagi pridobljene prakse, vendar največ za dve stopnji.

Steje se, da delavec uspešno opravlja svoje delo, če ima naslednjo prakso:

- Delavec iz I. skupine:
 - a) za uspešno delo v II. skupini z najmanj 6-mesečno prakso
 - b) za uspešno delo v III. skupini z najmanj 3-letno prakso
- Delavec iz II. skupine:
 - a) za uspešno delo v III. skupini z najmanj 3-letno prakso
 - b) za uspešno delo v IV. skupini z najmanj 7-letno prakso
- Delavec iz III. skupine:
 - a) za uspešno delo v IV. skupini z najmanj 4-letno prakso
 - b) za uspešno delo v V. skupini z najmanj 10-letno prakso
- Delavec iz IV. skupine:
 - a) za uspešno delo v V. skupini z najmanj 6-letno prakso
 - b) za uspešno delo v VI. skupini z najmanj 14-letno prakso
- Delavec iz V. skupine:
 - a) za uspešno delo v V. skupini z najmanj 8-letno prakso

b) za uspešno delo v VIII. skupini z najmanj 18-letno prakso

6. Delavec iz VI. skupine

- a) za uspešno delo v VII. skupini z najmanj 10-letno
- b) za uspešno delo v VIII. skupini z najmanj 22-letno

Člen 5

Za delovna mesta, pri katerih nastopajo otežkočeni pogoji dela, se prizna poseben dodatek na težino in pogoje dela po listi karakterističnih delovnih mest podpisnic, ki je sestavni del tega sporazuma.

Delovna mesta se glede na težino in pogoje dela razvrstijo v šest težinskih razredov kot sledi:

razred	štev. točk	dod. din
0	do 20	—
I	od 21—30	60.00
II	od 31—50	120.00
III	od 51—70	180.00
IV	od 71—100	240.00
V	nad 100	300.00

Delavcem v prodajni mreži se na otežkočene pogoje dela prizna 150.00 din dodatka mesečno na zaposlenega.

Za delovna mesta, ki so s splošnim aktom delovne organizacije določena kot vodilna in za delavce s statusom individualnega izvršilnega organa, se obračunavajo kalkulativni neto mesečni osebni dohodki po dejansko strokovni usposobljenosti delavca na takšnem mestu, povečani za 40 %.

Kreditiranje stanovanjske izgradnje

Ljubljanska banka je letos sprejela nekatere spremembe Pravilnika o kreditiranju stanovanjske izgradnje.

Novost je predvsem v tem, da podjetje, ki varčuje mesečno, prejme na privarčevana sredstva posojilo, vendar izključno za nakup stanovanj v blokih. Za individualno gradnjo na ta način ni možno varčevati.

Ukinjeno je tudi združeno varčevanje, t.j. varčevanje pravne osebe — podjetja in člana kolektiva za določeno

obdobje. Edino možno varčevanje za individualno gradnjo obstoji še po členu 37 Pravilnika Ljubljanske banke, to je, da podjetje enkratno veže znesek za določeno obdobje, največ 20 let. Po 10. mesecih prejme podjetje 175 % posojila na ta znesek, medtem ko mora znesek podjetja ostati v banki 2 leti dalj, kot pa banka odobri kredit posameznikom. Npr. če želimo, da čla. ni našega kolektiva prejmejo prihodnje leto posojilo za 10 let, moramo sredstva podjetja vezati 12 let.

Odbor sklada skupne porabe je na seji 20. 8. 1973 sklenil, da naše podjetje do nadaljnjega ne sklene z banko pogodbe o varčevanju. V kolikor pa bi nastopili eventualni popravki Pravilnika, po katerih bi bilo možno kot doslej varčevati za nakup stanovanj v blokih, kakor tudi za individualno gradnjo, bi to spremembo upoštevali tudi naše podjetje in pristopili k varčevanju za dodelitev stanovanjskih posojil v letu 1974.

Ana STRLIČ

Ljubljanska banka je spremenila pogoje stanovanjskega kreditiranja. Prednost je dana blokovski gradnji in to bo naše področje precej prizadelo. Saj vemo kako je v Zürich, nekaj posojila in veliko truda posameznikov, pa je hiša zgrajena.

Oddelek plastike

Glede na potrebe po plastičnih polizdelkih je bil v naši tovarni ustanovljen oddelek plastike.

Navada je, da se vsak novinec predstavi, pa bi želel v tem sestavku opisati dosedanje delo in nadaljnji razvoj form, odnosno orodja in proizvodnjo polizdelkov. V začetni fazi smo morali osvojiti tehnologijo izdelave orodja, ki bi ustrezala našim plastičnim strojem. S to fazo smo lahko popolnoma zadovoljni. V naslednji fazi smo se lotili tehnologije predelave plastičnih mas. Zaradi neizkušenosti delavcev smo imeli tu nekaj težav, vendar so zdaj stvari krenile na boljše. Danes lahko izdelujemo doma že vse vrste pet in napetnike iz termoplastičnih mas ter platoje iz poliuretanske pene. Pripravljamo se na proizvodnjo poliuretanskih in termoplastičnih podplatov. V prihodnjem obdobju pa bomo morali osvojiti tehnologijo orodja in predelave za smučarske čevlje. Na ta način bi bila zagotovljena domača izdelava za vse polizdelke.

Jasno pa je, da bo potrebno še v naprej pospešeno raziskovati in uvajati nove, sodobnejše metode tehnologije, tako pri izdelavi orodja, ka-

kor tudi pri predelavi mas ter kontroli polizdelkov. Ker se na žalost te stvari ne morejo kupiti (čeprav pri nekaterih vlada zmotno mišljenje, da se lahko vse kupi), bomo sami morali usposobiti dovolj strokovnega kadra.

Upam, da sem v kratkih besedah opisal delo oddelka. Ob koncu bi želel izraziti zahvalo velikemu večini članov kolektiva, ki so dali vso pomoč pri začetih težavah pri formiranju in delu oddelka in upam, da nas bodo podpirali še naprej. Tistih nekaj »nejevernih Tomažev«, ki so vedno skeptični do vsakega napredka, pa prosim, če že nočejo sodelovati, naj opustijo svojo nekonstruktivno kritiko.

Dipl. ing. Anton BEOVIČ

Dopisujte v Delo - življenje!

Sezona za pomlad – poletje je zaključena

Mesec avgust je prelomnica med dvema sezonama, tako da ob koncu tega meseca lahko napravimo obračun sezone. Veliko je bilo že napisane, kako je v tem času prodaja potekala. Lahko rečemo, da je vendar le tudi nekaj uspehov, čeprav smo bili velikokrat slabe volje in skušali najti krivdo neuspehov. Vedno rečemo, če je konec dober, potem je vse dobro. Letos pa mislim, da ni tako. Ze vsa leta nazaj smo mudili z obutvijo na tržišču, sedaj pa upamo, da smo temu napravili konec. Z reorganizacijo oz. povečanjem odgovornosti na posameznih delovnih mestih in pravočasno pripravo kolekcije in naročil za proizvodnjo, smo že odstranili veliko standardnih napak, vendar se ta doslednost še nadaljuje in stopnjuje, tako da so na tem področju poslovanja že vidni uspehi. Če se bomo odslej

držali rokov izdelave in dobro pripravili vsako naslednjo kolekcijo, bo tudi kvaliteta izdelave boljša in prodaja.

Podatki za sezono pomlad – poletje so zadovoljivi. Vrednostni plan prodaje smo presegli za 14,3 %. Realizacija v primerjavi z lanskim letom je za 22,8 % večja od lani. Tudi po parih smo prodali za 3,4 % več kot v istem obdobju lanske leta. V mesecu avgustu smo vrednostni plan prodaje presegli za 28 %, realizacija je bila večja za 43 %, prodaja po parih pa za 9,5 %.

Prvi signali iz domačega tržišča za kolekcijo jesen – zima, ki je že v prodaji, so obetajoči, če bo tako tekla prodaja do konca leta, bomo tudi zaloge gotovih izdelkov občutno zmanjšali.

Sef prodajne službe
Ivan CAPUDER

Naša skladišča

Nabavna služba ne skrbi samo za pravočasno naročanje vsega materiala, ki ga potrebuje podjetje za izdelavo svojih artiklov in vzdrževanje, ampak mora naročeno blago spremljati od naročila do proizvodnje, oziroma predelave. Postaja te poti pa je skladišče materiala.

Tu, v skladišču materiali počakajo na predelavo. Včasih niti ne čakajo, ker nanje že težko čaka proizvodnja. Zgodí pa se, da preneka blago čaka in čaka in slednjič obleži. Vzrokov za to je lahko več: kratki roki dobav, zamenjave z drugimi artikli, storniranje naročil, spremembe sortimentov, pomanjkljiva evidenca.

Zaradi različnosti proizvodnje in tudi neustreznih skladiščnih prostorov, ločimo pri nas skladišča na pet večjih skupin. Zgornji materiali za lahko izdelavo, zgornji materiali za težko izdelavo, furniture in pomožni materiali.

Zanimivo pri vsem tem je vedeti, da niti eno skladišče ne zaseda samo prostorov v stavbi ALPINE, temveč se poslužuje (ne)primernih zasilnih prostorov v kraju. Skupna površina vseh prostorov, kjer so skladišča je 2075 m² ali 6400 m². Od tega zunaj tovarne na dvanaestih krajih 850 m² ali 2500 m². Brez težav je lahko ugotoviti, da taka razporeditev skladišč zahteva dodatno breme osebjem in kljub dobri volji pomanjkljivo kontrolo, vsemu kolektivu pa zmanjšan finančni uspeh. Skupina petnajstih ljudi v skladišču predstavlja en sam odstotek zaposlenih v ALPINI. Na teh ljudeh je vse delo v zvezi z materialom, ki pride v tovarno, razkladanje, sortiranje, urejanje, prevzemanje, pripravljanje planov za proizvodnjo. Kartoteka prikazuje

preko 6000 kartic, vrednost materiala pa je precej milijonov.

Samo iz povedanih podatkov je moč razbrati, da proizvodnja potrebuje in uporablja veliko različnih vrst materialov v različnih barvah in sortimentih in da je za nemoten potek proizvodnje potrebno veliko vrst blaga. Če zmanjka le enega ali je spremenjen sortiment drugemu, je zmeda v proizvodnji in skladišču. Take stvari se potem rešujejo na hitro z najboljšo možno varianto, ki pa spet

Negativne posledice lanskih uvoznih omejitev

Kljub optimističnim predvidevanjem pristojnih zveznih organov, da se bodo pod vplivom restriktivnih ukrepov in podražitev zaradi devalvacije dinarja tudi letos nadaljevala pozitivna uvozna gibanja (da se bo namreč uvoz še nadalje zmanjševal), se uvoz iz meseca v mesec povečuje. Zvezni načrtovalci so sicer lansko zmanjšanje uvoza za okrog 6 % prisojali kot začasen pojav in so za leto 1973 predvideli porast uvoza za 11,5 % ob hkratnem povečanju industrijske proizvodnje za 8 %, računajoč pri tem, da bo gospodarstvo postopno prešlo na normalno oskrbovanje iz uvoza.

Vendar pa je že v začetku tega leta lanskemu zmanjšanju sledil močan porast uvoza, ki je ob koncu letošnjega aprila glede na lansko obdobje junij-april znašal kar 40 %, medtem ko je industrijska proizvodnja istočasno narasla le za okrog 7 %.

V prodajalni ALPINA v Slavonskem Brodu I. se trudijo, da bi čimveč prodali in ob primer- nem vremenu postrežejo kupcem tudi na pločniku

povzroča nove zaplete in pomanjkanje materialov.

Nove smeri v proizvodnji proizvodnji zahtevajo dodatne prostore. Ti se potem najdejo predostikrat na račun zmanjšanja skladišč, češ prva je proizvodnja, potem vse drugo. Vendar bi bilo treba to miselnost že kdaj zavreči in posvetiti večjo skrb tudi prostorom za materiale. Skoraj polovica pdostora, ki ga imamo zunaj tovarne je dovolj tehten dokaz za to.

Dokler pa bo to stanje še trajalo, naj bi vse službe v podjetju z večjo odgovornostjo skrbela za zmanjševanje zalog, blaga za predelavo, ki so narasle že krepko preko dovoljenih mej.

Vodja skladišč

osnovnih surovin šele v drugi polovici tega leta, ko bo šele aktualen odkup nekaterih sezonskih surovin, kot so še zlasti pšenica, bombaž, volna, nafta, surove kože in kavčuk.

V naslednjih letošnjih mesecih (izvzemši prve 4 mesece, ki jih zajema analiza) bo treba uvoziti še za okrog 41 milijonov dolarjev pšenice, okrog 170.000 ton sladkorja, okrog 3 milijone ton nafte, okrog 11.000 ton volne, 70.000 ton bombaža, 21.000 ton težkih govejih kož, 20.000 ton naravnega in okrog 25.000 ton sinte-

tičnega kavčuka poleg znatno primanjkočih količin jekla, umetnih mas in drugih osnovnih surovin, katerih bilanca porabe je bila izdelana in usklajena.

Situacija torej ni rožnata kljub dokaj ugodnemu izvozu, katerega realizacija je bila v letošnjih prvih štirih mesecih predvsem po zaslugi kemijske, tekstilne, usnjarske in lesne industrije z doseženimi 15 % za 2,8 % nad predvidenim obsegom. N. 2.

Vir: GOSPODARSKI VESTNIK 27. 7. 1973

Okno v svet

ITALIJANSKI IZVOZ OBUTVE

V petih mesecih 1973 je izvoz obutve iz Italije nazadovol proti istemu lanskemu razdobju za 15 milij. parov od 89,7 milij. parov v vrednosti 210,2 mlrd. lir na 74,7 milij. parov v vrednosti 203,9 mlrd. lir. V istem razdobju je Italija uvozila obutve v vrednosti 2,7 mlrd. lir. (TS)

AMERISKI KEMICNI GIGANT DU PONT V LETU 1973

Po številkah prvega polletja 1973 sodeč, bo največji ameriški koncern Du Pont de Nemours & Co zabeležil letos rekordno leto, saj je dobiček povečal v primerjavi z istim lanskim obdobjem za 39 % od 214 na 297 milij. \$, promet pa za 20 % od 2,16 do 2,60 mlrd. \$. Zaradi povečanega povpraševanja bo koncern močno razširil svoje kapacitete, tako samo v Evropi za 17 do 18 %. Celotni promet v Evropi se je lani zvišal za 17 % na 565 milij. \$, približno v enaki meri se je povečal dobiček. (TS)

SZ ODVISNA OD UVOZA OBUTVE

SZ bo v prihodnjih letih močno zvišala uvoz obutve. Konkretne pogajanja so v toku s poljskimi in češkoslova-

škimi dobavitelji, ki bodo v letu 1974 dobavili 11 oz. 20 milij. parov usnjene obutve. Preliminirani razgovori se vodijo s Francijo in ZRN. Sovjetska obutvena industrija v letu 1972 s proizvodnjo 645 milij. parov usnjenih čevljev ni izpolnila plana, temveč je celo zaostala za proizvodnjo iz leta 1971 za 34 milij. parov. 5-letni plan je predvideval za leto 1971 708 milij. parov, za leto 1972 pa 728 milij. parov usnjenih čevljev. Tudi v I. polletju 1972 je proizvodnja s 340 milij. parov dosegla le 45 % planirane. (TS)

NOVA TOVARNA UMETNEGA USNJA V ROMUNIJ

V Bukarešti je pričela obratovati nova tovarna za proizvodnjo umetnega usnja, ki bo do leta 1975 krila, 20 % vseh potreb romunske obutvene industrije po usnju. Z uporabo umetnega usnja bodo s proizvodnjo obutve v razdobju 5-letnega plana (1971–1975) prihranili 200 milij. lejev. Do leta 1975 bo romunska obutvena industrija proizvedla iz umetnega usnja 6,5 milij. parov obutve. Celotna proizvodnja je v letu 1971 dosegla 71,4 milij. parov.

Žirovci smo praznovali

26. avgusta smo Žirovci praznovali svoj veliki spominski dan. To je 30. obletnica osvoboditve, obletnica izvolitve I. narodno osvobodilnega odbora, 30. obletnice izгона okupatorja, obenem 30. obletnica

22. oktober nam je ostal v spominu, ko so Nemci gnani od strahu pred partizanskimi puškami panično pobegnili iz Žirov.

23. oktober 1943 je naš praznik zato, ker je takrat, ko

nice za partizane, sklep o organiziranju komisije, ki je skrbela za nepreskrbljene družine borcev NOV in še več manjših ukrepov.

Ti težki časi, ko je ljudska oblast določene ukrepe, ki imajo svojo veljavo še danes po 30. letih, priborila in izvajala še s puško v roki in čuvala narod pred pritiskom fašističnih hord in domačih izdajalcev, so velika dediščina in obveza za nas. Sedaj lahko v miru in svobodji pod vodstvom Komunistične partije in s pomočjo vseh družbenopolitičnih dejavnikov dograjujemo naš samoupravni socialistični sistem.

Sadovi žrtev in naporov iz časa NOB so tudi danes v našem kraju vidni ob vsakem koraku.

Iz malo-obrtniško-kmetijskega kraja so Žiri zrasle v pomembno industrijsko središče občine. Tako je Alpina prerasla svoje okvire in danes predstavlja eno najmodernejših tovarn obutev v Jugoslaviji, predvsem smučarske. Poleg tega so praktično iz nič zrasla: Mizarsko podjetje, Poliks, kovinsko podjetje Kladivar, ki ima s svojo mikroelektroniko veliko perspektivo za razvoj, ter Etiketa, ki prav na današnje praznovanje odpira novo proizvodno halo. Podjetje Remont gradnje krije potrebe gradbene dejavnosti v kraju, Pekarija nudi priznane in kvalitetne izdelke svoje stroke. Uspešno rast ima tudi Kmetijska zadruga s številnimi uslužbni in proizvodnimi obrati.

Zgrajena je bila moderna šola, velik zadrugi dom, stanovanjska površina pa se je v zadnjih tridesetih letih več kot podvojila. Krajevna skupnost v sodelovanju in okviru politike občinske skupščine združuje vse progresivne sile in usmerja kraj z veliko pomočjo politično družbenih organizacij v močan gospodarsko kulturni subcenter občine.

Prav sedanja in bodoča razprava o spremembah zvezne in republiške ustave in v okviru teh novega statuta občine in krajevnih skupnosti, morajo dati možnosti še večje angažiranosti širokih plasti vseh delovnih ljudi pri hitrejšem in uspešnejšem razvoju celotne naše družbe.

Krajevni skupnosti je prav v zadnjih letih uspelo zbuditi zanimanje gospodarstvenikov oz. vseh prebivalcev za čim hitrejši urbani in komunalni razvoj kraja, kar dokazujejo samoprispevki za šolstvo, za asfaltiranje nekaj krajevnih ulic in nazadnje samoupravni sporazum podjetij za razvoj komunalne dejavnosti v Žirih.

Vse to kaže da krajevna samouprava ni neka abstraktna, temveč je organ, ki

torji. Slavnostni govor je imel zvezni poslanec tovariš Ivan Franko-Iztok, ki je bil med vojno polit. komisar 31. divizije. V svojem govoru se je dotaknil prehojene poti in velikih uspehov, ki jih je doživela naša domovina pri uvažanju socialističnega sistema.

Po končanem govoru se je veliko občinstva zbralo pri otvoritvi novih proizvodnih prostorov tovarne Etikete Žiri, ki so ponoven dokaz dviga gospodarske in življenjske ravni v našem kraju.

V popoldanskih urah pa je krajevna organizacija Zveze borcev NOV organizirala tovariško srečanje borcev in aktivistov ter ostalih prebivalcev, ki se je končalo v poznih nočnih urah.

Na takih srečanjih se bomo morali v bodoče še večkrat

Preživeli člani prvega narodnoosvobodilnega odbora v Žirih: Majda JEREB, Jože KRŽIŠNIK, Maks OBLAK, Jože KOSIR in Milan ZAKELJ.

proboja dela Prešernove brigade ter 29. obletnica ustanovitve jurišnega bataljona XXXI. divizije.

Ze na predvečer proslave je bil kraj dostojno okrašen v pričakovanju svojega velikega dne. Kresovi po okoliških hribih so oznanjali, da se tudi mladina, ki je organizirala te kresove, zaveda velike važnosti tega zgodovinskega dne.

Poljansko kulturno društvo pa je ob polno zasedeni dvorani Svobode prikazalo izredno uspelo igro »Ravbarski cesar« in to v sočnem dialektu Poljanske doline.

Na sam 26. avgust je naša godba z budnico opozarjala vse občane na praznik. Nato je bila slavnostna seja sveta Krajevne skupnosti Žiri, kate-re so se poleg vseh predstavnikov gospodarsko družbenega življenja kraja udeležili tudi vidni predstavniki občine ter razni borci, ki so pred tridesetimi leti bili soustvarjalci in priče nove strani v zgodovinskem dogajanju v našem kraju.

Predsednik Krajevne skupnosti je v slavnostnem govoru na kratko orisal dogodke izpred 30. let. Preživelim članom I. Narodnega osvobodilnega odbora je podelil plakete, mladinci pa so vsakega posebej počastili s šopkom rdečih nageljnov.

Ko se spominjamo preteklih dogodkov, ne smemo pozabiti, da je takrat, ko je vojna vihra najhuje divjala po Evropi, in ko se je človek boril za svojo osnovno pravico — svobodo, takrat je tudi v našem kraju, tedaj še majhnem in nerazvitem, prišlo do velikih sprememb.

Je naša partizanska vojska zasedla našo dolino, bil legalno izvoljen predhodnik sedanjega sveta Krajevne skupnosti, prvi narodnoosvobodilni odbor za Žiri, to je prva ljudska oblast iz 11 članov, od katerih jih je še živih samo 5.

Ta odbor je imel še to značilnost, da je bil prvi izvoljen narodno osvobodilni odbor na Gorenjskem. Obsegal pa je približno isto območje kot danes Krajevna skupnost Žiri, razen vasi od Brekovic dalje, katere so bile takrat okupirane pod Italijo. Na drugi strani pa so v naše območje spadale še vasi Kladije, Trebija, Oselica, Sovodenj in okoli.

Odbor je imel takoj svojo sejo, na kateri je sprejel razne pomembne naloge in to kot najvažnejše: sklep o izvedbi splošne mobilizacije, sklep o organiziranju gospodarske komisije, ki je takoj prevzela skrb za prehrano vojske v kraju, sklep o kaznovanju izdajalcev — denunciantov, sklep o organiziranju šiviljske in čevljarke delav-

Po slavnostni seji sveta Krajevne skupnosti Žiri so predstavniki družbenopolitičnih organizacij in podjetij položili vence pred spomenike padlih borcev NOV.

usmerja in realizira hotenja vseh delovnih ljudi kraja.

Naj se povrnemo na sam slavnostni dan. Glavna proslava je bila pred zadrugi domom. Pester kulturni program so pripravili: pihalna godba ALPINE ter žirovski in gorenjevaški pevci in recita-

spominjati vseh tistih, ki so s svojim aktivnim delom, s puško v roki, tudi za ceno svojih lastnih življenj ustvarjali z borbo pogoje za bogato življenje, ki ga živimo danes.

Tekst: Rado KOSMAC
Foto: Franc JESENKO

Osrednja proslava na spominski dan 26. avgust je bila pred zadrugi domom

Ostanimo zvesti izročilom revolucije

Govor zveznega poslanca IVANA FRANKA-IZTOKA, na proslavi v Žireh 26. avgusta 1973

Stejem si v čast in prijetno dolžnost, da lahko ob vašem prazniku, na tej proslavi, spregovorim nekaj besed, da vam predvsem k vašemu prazniku čestitam z željo za nadaljnji razvoj tega kraja ter srečo in blagostanje slehernega prebivalca.

Danes žiri in Poljanska dolina slavijo svoj praznik ob 30. obletnici osvoboditve Žirov, ustanovitve prvega NOO na Gorenjskem in ob 29. obletnici ustanovitve Jurišnega bataljona 31. divizije, kateri je imel v Žireh svoj domicil. Kar trije dogodki iz NOB so povod današnjemu slavlju. To ni slučajno, kajti glede na doprinos, vlogo in pomen Žirov, Poljanske doline in njenih prebivalcev v NOB so omenjeni dogodki samo najpomembnejši iz vrste zgodovinskih dogajanj, ki so se na tem ozemlju zvrstili v toku NOB in revolucije.

Poljanska in Selška dolina s sosednjim cerkljanskim območjem ter Trnovskim gozdom so bili baza in temeljna oporišča NOB na Gorenjskem in Primorskem. Na tem območju so nastale prve partizanske enote, ki so v teku borbe prešle v 9. korpus, ki je deloval na tem in s tega območja. Tukaj so bile naše bolnice, baze za oskrbo, kurirske postaje, vodstvo političnih organizacij za Gorenjsko in Primorsko, skratka to je bilo oporišče in zaledje NOB na Gorenjskem in Primorskem. Za to so na tem območju ves čas od 1941. do 1945. bila osvobodjena ozemlja, oziroma so ti kraji bili bolj pod našo, kot pod sovražnikovo kontrolo in oblastjo, da so po kapitulaciji Italije na omenjenem področju nastala stalna svobodna ozemlja pod našo stalno in popolno kontrolo. Pri tem je osvoboditev Žirov 1943. leta in žirovsko svobodno ozemlje, povezano s cerkljanskim in loškim pogorjem, bilo pomemben dejavnik v nadaljnjem razvoju NOG v tem de-

lu Slovenije. Lahko rečemo, da so svobodne žiri 1944-1945. leta na Gorenjskem pomenile tisto, kar je pomenilo za Primorsko Cerklno. Zaradi tega ni naključje da je prvi NOO na Gorenjskem osnovan prav tukaj, v Žireh. Rastli so novi NOO, razvijalo se je naše šolstvo, živahna je bila kulturna dejavnost, razvijala in utrjevala se je naša civilna in vojaška oblast ter vojno gospodarstvo. Skratka, v vojni vihri je sredi okupirane Evrope nastajala nova slovenska in jugoslovanska država.

Po osvoboditvi Žirov se je tu pogosto zadrževal štab 31. divizije in 9. korpusa NOV in POS, medtem ko so njene brigade delovale v bližnji in daljni okolici. V tem času je bil pred 29. leti ustanovljen tudi bataljon 31. divizije, kateri je danes domicilna partizanska enota Žirov in tudi njegovemu formiranju je posvečeno današnje slavlje. Mislim, da je nekaj simboličnega in da ni zgolj naključje, da takšna enota, kot je ravno jurišni bataljon 31. divizije nastane in kot domicilna enota ostane prav v takšnem kraju kot so žiri.

Jurišni bataljon je bila najboljša elitna enota 31. divizije in 9. korpusa in je bil kot tak koncentriran izraz najboljšega kar je imela naša partizanska vojska. To je bil bataljon članov partije in SKOJA, to je bil bataljon mladih. Zaradi tega se je ta enota kot kolektiv oblikovala z borbenostjo, poletom, predanostjo NOB in revoluciji ter z enotnostjo, torej z vsem tistim, kar je bila odlika vsakega borca in revolucionarja. To je omogočilo, da je jurišni bataljon v relativno kratkem času dosegel velike uspehe, včasih večje kot pa od njega močnejše in večje enote. Glede na to ter na to kaj so žiri in žirovci bili v NOB, potem resnično jurišni bataljon pripada Žirem in obratno. Zato, kot je rečeno, ni naključje, da prav v Žireh

slavimo 29. obletnico ustanovitve te enote.

30 let nas loči od dogodkov, ki se jih spominjamo in katere danes slavimo. V zgodovini naroda je to kratko obdobje, za nas pa je to, glede na razvoj in spremembe, ki so storjene na vseh področjih, obdobje o katerem je zgoščeno stoletje. To je obdobje velikih revolucionarnih sprememb na vseh področjih družbenega življenja. To je bilo nadaljevanje naše revolucije v drugih razmerah in na drugačen način.

Jugoslavija in Slovenija so napravile izreden razvoj v materialnem pogledu. Primerjava s predvojnimi in prvimi povojnimi obdobjem kažejo, da je tedanje razmere težko razumeti, ako jih nisi doživel in zagledal tudi težko primerjati z današnjimi. Narodni dohodek je nekolikokrat povečan in povečan je življenjski standard delovnih ljudi tako, da z omenjenim obdobjem ni primerjave. Razviti kraji v Sloveniji in Jugoslaviji so napravili ogromen razvoj, kar je bistvena pomena za politično stabilnost ter enakopravnost narodov Jugoslavije, kot tudi za nadaljnji gospodarski razvoj nerazvitih. Ne more biti politične enakopravnosti brez dejanske materialne enakopravnosti, kot je tudi nadaljnji gospodarski razvoj razvitih odvisen predvsem od hitrejšega razvoja nerazvitih.

Lahko rečemo, da smo že dosegli srednje razvite dežele in gremo za tem, da čimprej dosežemo razvite. Mislim, da v našem stremljenju za hitrejšim razvojem, za večjim blagostanjem pozabljamo na naše dosežke ter vidimo predvsem pomankljivosti in le o teh govorimo. To še tem bolj, ker kot odprta dežela živimo v sosesčini bogatih, ki so vsled raznih zgodovinskih okoliščin bili in so še vedno pred nami, ne vidimo pa tiste, katere smo prehiteli. Le pravilno vrednotenje last-

nih uspehov, naporov in moči je pogoj za nadaljnje uspehe. Razvitejši so nam lahko samo v nekem primeru zgled, ne morejo pa nam biti merilo za vrednotenje naših dosežkov. Pri tem pa ne smemo nikoli pozabiti, da nam ni cilj samo bogata potrošniška družba, temveč izključno socialistična samoupravljalna družba.

Mi imamo danes številne probleme, toda to niso, kot nekoč, problemi zaostale, siromašne in nerazvite družbe, temveč so to problemi razvite in sorazmerno bogate družbe. Prav zaradi tega so verjetno ti problemi tako številni in zamotani. Vsekakor pa je danes naš, a ne samo naš, temveč svetovni problem, razvrednotenje denarja. Dosedanji ukrepi za njeno omejevanje očitno niso bili zadostni in uspešni. Prav tako je očitno, da je to dolgoročen problem, ki ga ne bo moč rešiti tako rekoč v enem letu, kot smo optimistično predvidevali. S tem problemom je v največji meri povezan problem uravnovešanja našega gospodarstva. Vsekakor je pomemben tudi dolgoročen, oziroma trajen problem smotrnega gospodarjenja, ki zadeva vse dejavnike v naši družbi. Številni so še drugi problemi s katerimi se soočamo. Ne gre za prezreti uspehe, ki smo jih v zadnjem času dosegli in kateri ustvarjajo pogoje za stabilizacijo. To so predvsem devizne rezerve, s katerimi razpolagamo, ugodna zunanjetrgovinska menjava, povečana likvidnost gospodarstva, izboljšanje položaja dinarja, v nekem pogledu le izboljšanje materialni položaj gospodarstva ter številni naporji za njegovo razbremenitev. To so neki pozitivni kazalci v našem gospodarskem razvoju, ki le pomenijo neko lahko rečemo bistveno spremembo. Ni redko, da mnogi gospodarski krogi v inozemstvu, ki niso slabo informirani, manj kri-

tično cenijo naš gospodarski položaj, kot pa mi sami.

V izgradnji našega politično družbenega sistema, naše samoupravnega socializma se nahajamo v prelomnem obdobju. Z uveljavljanjem

imenovanih delavskih ustanov, njih dopolnil oblikujemo končno samoupravljanje v TOZD, a s sprejetjem nove ustave, z osvajanjem delavskega sistema, s predstojecimi spremembami v volitvah in v vseh družbenopolitičnih skupnostih gradimo novo samoupravno družbeno nadgradnjo, ki bo vse manj država v klasičnem pomenu besede, temveč vse bolj neposredna oblast delovnega človeka. V tem pogledu nas v letošnjem in prihodnjem letu čakajo številne in odgovorne naloge, po katerih pa vstopamo v novo obdobje razvoja naše družbe.

Pismo tovariša Tita in IB ZKJ ter s tem povezana krepitev vloge ZKJ ustvarja temeljne politične pogoje, da bomo lahko izpolnili vse naloge in rešili vse probleme, ki stoje pred nami.

Končno tudi mednarodni položaj, za katerega je značilen konec hladne vojne, večja strpnost in sporazumevanje, uveljavitev duha in načel neuvršenih, vse to nam vliva upe za prihodnost in ustvarjalne pogoje za hitro in uspešno reševanje naših domačih problemov.

Za nas je pa temeljnega pomena, da ohranimo nedotaknjene temeljne vrednosti naše revolucije in ostanimo zvesti njenim izročilom, ki niso samo zgodovina, temveč predvsem temelj vsake naše akcije.

**Velik dosežek
ETIKETE —
novi proizvodni
prostori**

Samoupravna kronika

— avgust 1973 —

2. 8. Odbor za sredstva skupne porabe

Odobreno izplačilo iz sredstev skupne porabe plačilo računov za prevoz pokojnega umrlega člana kolektiva, za prispevek za posip ceste Ziri—Račeva v decembru 1972, za nabavo knjig članom DS, ki jim je potekel mandat, za obnovitev inventarja v počitniškem domu v Zlatorogu ter osmrtnice za pokojne člane kolektiva. Dodeljena dva stanovanja, prošnja za zamenjavo stanovanja rešena neugodno.

13. 8. Gospodarski odbor

Obrađevano polletno poročilo o poslovanju podjetja in sprejeti ukrepi za izboljšanje poslovanja. Odobreno plačilo smetarske dejavnosti. Dano

soglasje za najetje in konverzijo kratkoročnih in dolgoročnih kreditov pri Ljubljanski banki in Jugobanki in odobreni odpisi nekaterih manjših zneskov.

Za gradbeno dejavnost in druge potrebe odobren nakup avtomobila, s tem, da se poišče najbolj primeren tip. Za potrebe oddelka plastike odobrena nekatera potrebna osnovna sredstva. Sprejeto stališče, da pristopimo k Ljubljanski banki tudi z rizikom. Sklenjeno o podražitvi kosila v tovarniški kuhinji.

13. 8. Delavski svet

Potrjena poročila o delu odborov delavskega sveta in posebej potrjeni nekateri sklepi odborov. Obravnavano in sprejeto poročilo o polletnem poslovanju podjetja in potrjeni predlogi ukrepov za izboljšanje

poslovanja, ki jih je podal gospodarski odbor. Odobreno plačilo načrtov za adaptacijo prodajalne Kranj ter izdelava opreme za dodatne prostore prodajalne v Banja Luki.

13. 8. Upravni odbor

Obravnavan rezultat razpisa za vodjo pravne službe in sprejet sklep o ponovni objavi razpisa. Imenovani člani sklada za izgradnjo Zirov, obravnavane priprave za uvajanje TOZD v ALPINI.

11. 8. Svet OZD obrata podplatne izdelave

Obravnavana gradiva za 5. za, sedanje delavskega sveta in obravnavana problemov proizvodnje.

13. 8. Odbor za delovna razmerja

Odločeno o razporeditvi delavke na delovno mesto luknjalk v SOP, o razporeditvi delavke na delovno mesto administratorja v prodajni službi. Za oddelek plastike sprejeta kemijski in usnjarski tehnik ter 4 kvalificirani delavci iz kovinske in mizarske stroke, odločeno o sprejemu delavk za obrat Gorenja vas in obrat Ziri. Sprejet sklep o razpisu delovnega mesta konstruktorja.

Pozor - še je čas

Obveščamo vse zavarovance, da prinesejo v kadrovske službe najkasneje do 15. septembra 1973 POTR-DILA O ŠOLANJU OTROK, ki so že stari 15 let oziroma bodo 15. leto starosti izpolnili do 31. avgusta 1974.

Rok 15. septembra velja za potrdila osnovnih, poklicnih in srednjih šol.

Potrdilo o šolanju na višjih, visokih šolah ter akademijah prinesite najkasneje do 20. oktobra 1973. Sporočiti morate tudi, če se je kateri od vaših otrok že zaposlil ali pa se bo zaposlil, oziroma, če ne bo več na šolanju.

To obvestilo velja za vse, ki prejema otroški dodek in za vse ostale, katerih otroci so zdravstveno zavarovani iz naslova delovnega razmerja v ALPINI.

Prosimo vas, upoštevajte TOČNO NAVEDENE ROKE, da ne bo nepotrebnih opominov s strani Skupnosti zdravstvenega zavarovanja in da vam ne bomo prisiljeni — brez vaše krivde — ustaviti izplačevanja otroškega dodatka, oziroma pravice do zdravstvenega varstva otrok, od 1. septembra 1973 dalje.

10. 8. Odbor za izobraževanje

Razpravljano o dopolnilnih oblikah izobraževanja zaposlenih delavcev. Ugotovljeno, da bo treba dati več poudarka izobraževanju delavcev v neposredni proizvodnji in splošni izobrazbi mladih. Dokončen sklep o vseh oblikah tovrstnega izobraževanja bo odbor sprejel na prihodnji seji.

20. 8. Odbor za sredstva skupne porabe

Obravnavano vprašanje varčevanja sredstev za stanovanjska posojila pri banki in zaradi neugodnih pogojev sklenjeno, da se do nadaljnjega ne varčuje in sredstev za stanovanjske namene ne oroča.

Potrjen sklep o negativni rešitvi prošnje za zamenjavo stanovanja.

28. 8. Svet OZD obrata podplatne izdelave

Sklenjeno o imenovanju Demšar Stanka za mojstra v finižu. Obravnavane težave v proizvodnji in informacija o prodaji na domačem tržišču in o izvozu ter obravnavan uvoz obutve.

Našim dolgoletnim članom kolektiva, dobrim in vestnim delavcem Slavki Kralj, Cilki Mlinar, Mileni Kavčič in Lojzetu Kopaču (224) želimo ob odhodu v pokoj vse najlepše, predvsem pa trdnega zdravja.

Kadrovske novice

Že v prejšnjem mesecu smo obvestili, da bomo imeli v tem mesecu še dosti sprememb. In res. Zaposlili smo 36 novih delavcev, z delom pa jih je prenehalo 15.

V obratu v Zireh so nastopili delo Vida Mlinar, Rezka Mivšek, Majda Kavčič, Ivanka Simmavčič, Anica Kopač, Marija Eržen, Cilka Modic in Boža Kralj, kvalificirane prešivalke, Roman Krčina, Janez Fillipič, Ivan Burnik, Franci Kavčič in Branko Primožič, izdelovalci spodnjih delov obutve. V oddelku težke šivalnice sta nastopili delo Andreja Kavčič in Marija Trček, NK delavki, Cadež Drago je nastopil delo kot priučen ključavničar, Franci Možina pa kot NK delavec v montaži težke obutve. Na delo je nastopilo tudi 7 pripravnikov: Marija Polenšek, administrativni tehnik, Milena Burjek in Minka Justin ekonomska tehnika, Možina Anton in Zakelj Oton kot čevljarstva tehnika. Anton Kavčič, absolvent višje komercialne šole — oddelka za zunanjo trgovino in Tomaž Košir, absolvent ekonomske fakultete. Po pogodbi o štipendiranju so bili na delu Irena Zakelj, Jure Orešnik, gimnazijca

in Anton Eniko, študent na ekonomski fakulteti. Od vojakov sta se vrnila na delo Milan Oblak in Drago Kunc. V oddelku plastike je nastopil delo Boris Rakar, orodjar.

Kot sem že omenila je delo prenehalo 15 delavcem. V poskusni dobi je prenehala delom Boris Rakar; Irena Zakelj, Jure Orešnik in Anton Eniko so zaključili delo — prakso po pogodbi o štipendiranju; Rudi Jereb je iz dela izstopil samovoljno. Delavci Rudi Kdvina, Miran Zakelj in Adolf Kristan so prekinili delo zaradi odhoda v JLA. Marija Pertovi je prenehala delo sporazumno po lastni odpovedi, Slavka Kralj, Cilka Mlinar, Milena Kavčič in Lojze Kopač (224) pa so upokojeni. Z naštetimi spremembami je v obratu v Zireh zaposlenih 1025 delavk in delavcev.

V obratu v Gorenji vasi so nastopile delo 4 kvalificirane šivalke obutve: Janja Bozovičar, Jožefa Kokalj, Vera Rupar in Franciška Klemenčič, ted NK delavka Marija Jereb. Primerov prenehanja dela ni bilo, vseh zaposlenih pa je 192 delavk in delavcev.

V prodajni mreži ni bilo posebnih dovtov. Delo je nastopilo Nevenka Gavrilović v prodajalni v Osljeku. Delovno razmerje pa je prenehalo Bobinac Nikolaj, prodajalcu na Rijeki. V 57 prodajalnih imamo zaposlenih 231 oseb.

Obrat na Colu ima nespremenjeno število zaposlenih, skupaj 74. Po sedanjih izgledih do konca leta ne predvidamo velikih sprememb.

A. F.

Ob vstopu na novo življenjsko pot iskreno čestitamo: Ireni Pregelj (obrat Col), Ani Klemenčič (obrat Gorenja vas), Mileni Burjek, Cilki Jereb (obrat Ziri) in Silvi Poljanšek (trgovina Ziri).

M. K.

Krvodajalstvo in mi

17. avgusta je bila v Zireh krvodajalska akcija. V našem kolektivu se ji je odzvalo 191 krvodajalcev. To je več kot 18 % vseh zaposlenih v našem obratu v Zireh. V primerjavi z lanskim letom je povečanje števila krvodajalcev zelo veliko, saj jih je bilo lani 159. Pri tem pa moramo upoštevati, da lani zaradi epidemije zlatenice ni bilo krvodajalske akcije v domačem kraju, temveč je bil organiziran prevoz krvodajalcev v Gorenjo vas.

Ker se moramo izogniti okrnjenim proizvodnji in akcijo organizirati izven delovnega časa, se ob zbiranju prijav bojimo, da akcija ne bo uspešna. Vendar je ta strah popolnoma odveč, saj je doslej naše podjetje vedno imelo razumevanje za humane akcije.

Prav je, da so tudi družbene politične organizacije v našem podjetju spoznale, da krvodajalstvo ne more ostati stvar Rdečega križa in posameznih delavcev v podjetju, ampak da je to stvar nas vseh in da to mora postati splošna družbena skrb.

Dajanje krvi je odsev človečnosti in zato tudi eno izmed meril za našo osveščenost in solidarnost. Zavest, da naša križ rešuje življenja svojcem in prijateljem, je tudi najboljše plačilo za darovano križ.

M. KASTELIC

Tudi taki primeri trkajo na nas: darujmo kri dokler jo še lahko

Planinci in njihova transverzala

V Žireh vsako leto več zanimanja za Slovensko planinsko transverzalo

Naše planinsko društvo organizira iz leta v leto več izletov in zadovoljuje želje več ali manj vnetih planincev.

tujci. To je za devizni priliv dobro, žalostno pa je to, da mi še vedno premalo hodimo v planine.

je lesketal v soncu in bahavo kazal svoj greben. Prisojnik je bil tako blizu, da nismo imeli občutka, da nam bo še krepko vroče, predno bomo na njegovem grebenu.

Z Razorja (2601 m) smo se spustili do Preval (2349 m). Globoko pod nami je bila Zgornja Trenta, pred nami pa strma pot na Prisojnik. Ravno pri tem vzponu se je videlo, da se je treba za take ture kondicijsko pripraviti, ker se krepko maščuje, če se odpraviš na pohod brez predhodnega utrjevanja. Nič ne rečem, saj se tudi pride, le s to razliko, da je treba veliko truda. Za nabiranje kondicije je idealna naša občinska transverzala, s katero

obenem spoznaš še bližnjo in daljnjo domačo okolico.

Skoraj sem malo skrenil od opisovanja naše poti, zato naj se povrnem na našo pot na Prisojnik. Z večkratnim počitkom in velikim predvidnostjo smo se povzpeli na težko pričakovani vrh Prisojnika (2547 m). Ko smo se ozirali nazaj, skoraj nismo verjeli, da smo prešli vse te pečine in previse, bele skale so se kazale kot da so neosvojljive. Res, da Prisojnik zaostaja malo z razgledom, ki se nam je nudil z Razorja. Toda kot se nam je z Razorja kazal Triglav, se nam je tu Jalovec. Dolgo smo uživali v razgledu, pa tudi počitek se nam je prilegel.

Spust je bil zelo lep, saj smo do prvega okna, seveda skalnatega, skoraj vedno šli po grebenu. Na Vršič smo prikorakali z nasmejanimi lici in vsi zadovoljni.

V Tičarjevem domu sta nas že čakala predstavnika našega planinskega društva, ki sta nas popeljala proti domu. Poslovili smo se, še prej pa domenili za drugi pohod, katerega bom opisal v prihodnji številki glasila.

Franc Jesenko

Pogled z RAZORJA na Triglav

Po transverzali smo se odpravili letos kar dvakrat: iz Vrat čez Kriške pade na Vršič in po robih bohinjskih gora.

Sprva je kazalo, ko smo se odpravili iz Vrat, da nam vreme ne bo naklonjeno, saj so nas že po dobri uri hoje zadele prve kaplje dežja, še več pa je bilo snežink. Na srečo nas je le strašilo in smo v Pogačnikov dom prišli suhi. Toda le nekateri, drugi smo bili mokri od znoja, saj pot je bila dokaj naporna.

Pred nekaj leti v koči, do katere smo prispeli, ni bilo težav glede prostora za prenočevanje, ko smo pa sedaj stopili v jedilnico je bilo vse zasedeno. Zajelo nas je prijetno, razigrano planinsko vzdušje, ki je bilo v koči. Vendar prav kmalu smo ugotovili, da smo Slovenci v manjšini in da prevladujejo

Ko je nastopila ura počitka so bile vse postelje zasedene in nekateri so se morali zadovoljiti kar z ležiščem v jedilnici.

Z jutranjim svitom smo vstali in se odpravili proti vrhu Razorja. Med potjo smo ugotavljali, da so tla ponoči zmrznula. Kdor ni tem ugotovitvam verjel, je bil na samem vrhu trdno prepričan, v to, saj se je nekaterim med vpisovanjem v knjigo in žigosanjem, meni pa med fotografiranjem, zanohtalo.

Trdno sem prepričan, da bo razgled z Razorja ostal vsem udeležencem tega pohoda trajno v spominu, saj je bil pogled na okoliške vrhove čudovit in nas tudi mraz ni pregnal takoj nazaj v zatišje. Vsak zase je občudoval lepoto, ožak Triglav se

Udeleženci pohoda po Slovenski planinski transverzali na PRISOJNIKU

Pred otvoritvijo muzejske zbirke

Kraj, ki ima pokazati svoje značilnosti in svojo preteklost, je bolj kulturni in več vreden kakor tisti, ki tega ne zmore. Med take kulturne kraje se bodo v kratkem uvrstile tudi Žiri, ko bodo odprle svojo muzejsko zbirko v Stari šoli. Obsegala bo oddelek o čevljarstvu in oddelek o čipkarstvu, to je o dveh dejavnostih, ki sta najbolj značilni in pomembni za žirovska naselja. Posebno čevljarstvo je bilo tisto, iz česar je zrasla gospodarska sedanost Žirov.

V Stari šoli sta zaenkrat na voljo dve sobi v prvem nadstropju. Predmeti, razstavljeni v večji vogalni sobi, bodo kazali, kako se je čevljarstva obrt, ki je dosegla gospodarsko pomembnost v prvi polovici prejšnjega stoletja, za desetletji razmahnila, prešla od majhnih zasebnih delavnic v zadrage z večjim številom delavcev in kako je iz zadrage po osvoboditvi zrasla moderna, specializirana tovarna Alpina, ki je danes glavno gibalno žirov. Precej gradiva za zbirko je že zbrana. V zbirki bo predstav-

ljena nekdanja preprosta delavnica, razstavljeno bo ročno orodje, prvi stroji, čevljarški izdelki, slike nekdanjih mojstrov in delavcev, razni pisani dokumenti in ob vsem kratke razlage.

Mladi žirovski rod bo v zbirki videl, kako so živeli in delali njegovi očetje in dedi, ob primerjavi stare obrti s sedanjo industrijo, bo spoznaval gospodarski vzpon kraja, ki je vsem prinesel višjo življenjsko raven. Gostje, ki bodo prihajali v Žiri, posebno poslovni partnerji Alpine, bodo ob obisku muzejske

zbirke dobili dokaz o stoletni čevljarški tradiciji Žirovcev in o razvojni poti sedanje čevljarstva industrije. Tovarna Alpina bo imela priložnost, da bo v muzejski zbirki kazala napredovanje in vsakokratno stanje svoje proizvodnje. Ob obiskih raznih delegacij, poslovnih sodelavcev, velikih odjemalcev in naročnikov jim ne bo razkazala le tovarne, temveč tudi zbirko, ki bo obiskovalcem predstavila razvojno pot do tovarne in utemeljenost žirovskega čevljarstva.

Zaradi utesnjenih prostorov bo zbirka spočetka še skromna, toda sčasoma se bo razširila in obogatila in bo postala kulturno-zgodovinski del Alpine. Za ureditev in izpolnitev zbirke ni težko, saj je osnova zanjo že načrtovana v razpravi Marije Stanoni-

kove »Zgodovina žirovskega čevljarstva« v zadnjih dveh letnikih Loških razgledov.

V sosednji sobi bo na podoben način prikazano čipkarstvo, ki je svoj čas dopolnjevalo in deloma še dopolnjuje družinske proračune nekaterih žirovskih domačij, hkrati pa izpričuje lepotni smisel žirovskega ženstva. Tudi za ureditev čipkarskega oddelka je že dana osnova v proučitvi in zbiranju Marije Stanonikove, ki je o tem objavila v Loških razgledih XVII/1970 študijo »Čipkarstvo v žirovski kotlini«. Pri izpolnjevanju bodo gotovo rade sodelovale žene, ki so nekdanje vodile to dejavnost. Na pomoč je priskočil tudi bivši vodja zavoda za domačo žensko obrt Božo Račič iz Ljubljane.

Razen teh dveh oddelkov, je v zbirki zaželen še oddelek

o žirovskih slikarjih, ki dajejo kraju svojevrsten sloves kulturnosti in naprednosti. Slikarji bi z nekaj svojimi deli uredili malo krajevno galerijo v pritličju Stare šole, kjer je treba za to prilagoditi nekdanje stanovanje.

Skrb za ureditev muzejske zbirke je prevzel pododbor muzejskega društva v Žireh, ki je bil ustanovljen 20. maja 1970 in ima od tedaj stalne stike z matičnim društvom v Škofji Loki, ki mu tudi strokovno pomaga. Upamo, da bodo vsi domačini, posebno še kolektiv Alpine in kolektiv šole pokazali zanimanje za zbirko, jo sprejeli za svojo kulturno ustanovo in dokaz za kulturnost Žirov.

Prav bi bilo, da bi žirovska muzejska zbirka zaživela ob proslaviti tisočletnice loškega ozemlja, saj bi otvoritev zbirke povečala slovesnost in poudarila kulturnost kraja.

Prof. France Planina

Sindikalne športne igre so za nami

Sindikalne organizacije žirovskih podjetij so v počastitev krajevnega praznika organizirale športna tekmovanja. Tekmovalo se je v košarki, šahu, nogometu, balinanju, kegljanju in namiznem tenisu.

Košarkarji so se pomerili med seboj že 12. avgusta. Prvo mesto je zasedla ekipa podjetja Kladivar, sledila je ekipa Kladivar — klub. Tretja je bila Alpina, četrta pa CSIC.

Tekmovanje v šahu je bilo v nedeljo, 19. avgusta. Šahisti so se zbrali na Bahačevem vrtu in vse dopoldne preizkušali svoje znanje. Med posamezniki je zasedel prvo mesto Eniko Tone, ekipno pa je zmagala vrsta študentov Alpine, pred Alpino I.

Najtežje delo pa so imeli naši balinarji. Nastopili so v zelo hudi konkurenci, saj so

nastopile poleg dveh naših ekip še ekipe: Usnjarna Vrhnika, KLI Logatec, Jelovica iz Škofje Loke, Kladivar in ekipi iz Brekovic in Zirov.

Ceprav so naši balinarji zelo uspešni, so zasedli le tretje mesto. V predtekmovanju so izgubili z ekipo Jelovice, ki je kasneje, v finalu, podlegla ekipi Vrhnike.

Najboljše so se odrezali naši nogometaši. V gosteh so imeli enajsterico iz Planike. Ta nogometni klub je zelo močan, saj ima precej kvalitetnih igralcev, ki nastopajo po raznih ligah. Vendar pa so jih naši nogometaši premagali z 2:1. Planika je v prvem polčasu sicer vodila z 1:0, vendar po so naši v drugem polčasu to nadoknadili in zmagali. Za svojo zmago se lahko zahvalijo le izredni borbenosti in pa bučnem navija-

Balinarji — katera ima?

nju številnih gledalcev, ki so se zbrali ob igrišču.

Kegljači so tekmovali na stazah v Škofji Loki. Pokazalo se je, da imamo veliko na-

darjenih kegljačev, ki pa ne morejo razviti svojih sposobnosti, ker v Zireh ni kegljišča. Prvo mesto so osvojili kegljači Kladivarja, sledila je Alpina, tretji pa so bili veterani in četrti kegljači občinskega sindikalnega sveta. Na zadnjem mestu sta bili Alpina 2 in Kladivar 2.

Na koncu naj omenim še to, da se ostala žirovska podjetja premalo zanimajo za športna srečanja take vrste.

Izjema je le Kladivar, katerega sindikat je tudi v veliki meri pripomogel, da so športne igre lepo uspele.

Tako množične športne igre so izredno primerna rekreacija delavcev in prilika za sodelovanje kolektivov in občanov. Zato bi bilo priporočljivo tak način športnega udejstvovanja negovati in razširjati.

Matevž PECELIN

Hud boj za žogo

Seminar za urednike tovarniških glasil

Delavska univerza »Tomo Brejca« Kranj in Združenje novinarjev in organizatorjev obveščanja v delovnih organi-

zacijah Slovenije sta ob koncu avgusta organizirala seminar za urednike glasil delovnih skupnosti. Vodil ga je sekretar republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije za obveščanje in politično propagando Dušan Rebolj.

Ker smo pri urejanju našega glasila »Delo, življenje« v glavnem amaterji, brez strokovne podlage, sem se tega seminarja udeležila. Teme predavanj so bile zanimive. Poudarek je bil dan vidni podobi glasila in kako pristopiti k bralcu, da bo zanimanje za časopis večje. Dobili smo napotke, kako glasilo razvijati in izboljševati.

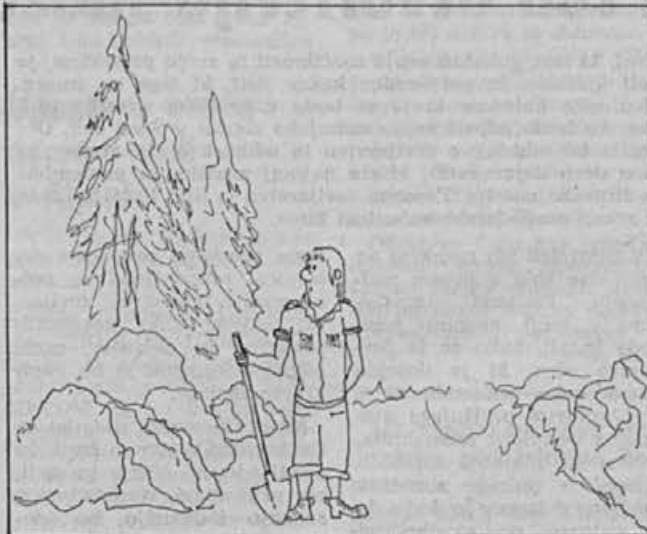
Seminar je bil koristen. Koristno pa je bilo tudi srečanje z uredniki glasil v drugih delovnih organizacijah po Sloveniji. Izmenjali smo izkušnje, ki smo si jih pridobili pri dosedanjem praktičnem delu. Vsi smo skupno ugotavljali, da

so težave s prispevki, z rednim oddajanjem prispevkov in vse to daje manj možnosti za dobro ureditev glasila. Uredništvom manjka tesnejšega sodelovanja s strani članov kolektiva iz proizvodnje in to tudi pri nas zelo pogrešamo. Zato naj izkoristim to priliko in vse člane kolektiva lepo vabim, da v alpskem glasilu več sodelujete!

Urednica

Sodelavce našega glasila prosimo, da prispevke za oktobrsko številko oddajo uredništvu najkasneje do 28. septembra 1973.

Novo nagradno vprašanje

Zagnan, poln elana in moči pride mladinec Janez na delovno akcijo, ki jo je organizirala mladina za pomoč pri pripravi za asfaltiranje račevske ceste. Ko pa ostane sam, samcat, vse splahni. Na, in kej je djau? nam sporočite do konca septembra.

»DELO, ŽIVLJENJE« je glasilo tovarne obutve ALPINA ZIRI.

Ureja ga uredniški odbor:

ANA RAMPRE
MATEVŽ PECELIN
RUDOLF POLJANSEK
VLADIMIR PIVK
ALFONZ ZAJEC
MILAN MOČNIK
ANTON ŽAKELJ

MAJDA JESENKO, odgovorni urednik

Izhaja mesečno. Naklada 1600 izvodov.

Tisk Gorenjski tisk Kranj